

بەش / رينمايي پەروەردەيي دەروني
كۆليژ / پەروەردە
زانكۆ / سەلاحەددين-هەوليير
بابەت / دەروونزانی ژینگهیی
پەرتووکی کۆرس – 2
ناوی مامۆستا : عمر حمە احمد
سالی خویندن: 2024-2023

پەرتووکی کۆرس Course Book

دەروونزانی ژینگهیی	1. ناوی کۆرس
عمر حمە احمد	2. ناوی مامۆستای بەر پرس
بەشی رينمائی پەروەردەيي دەروني / كۆليژی پەروەردە	3. بەش / كۆليژ
نيميل: omar.ahmed@us.edu.krd ژمارەي تەلەفون: 07504641031	4. پەيوەندی

<p>تیۆری: 3 پراکتیک: 0</p>	<p>5. يهكەى خویندن (به سەعات) له هەفتەیهك</p>
<p>نامادەبوونی مامۆستای وانەبیژ بۆ قوتابیان له ماوهى هەفتەیهكدا (3) كاتژمير</p>	<p>6. ژماره‌ی كارکردن</p>
<p></p>	<p>7. كۆدى كۆرس</p>
<p>لێره مامۆستای وانەبیژ پروفایه‌لیك دەنوسیت له‌سەر ژيانى ئەكادیمی خۆی (تەنها ئەكادیمی) یان ئامازە به‌ Webpage, Blog, Moodle دەكات پروفایلم له‌ سایتی زانکۆ: https://academics.su.edu.krd/omar.ahmed</p> <ul style="list-style-type: none"> • به‌پێی فهرمانی زانکۆیی زانکۆی سه‌لاحه‌ددین ژماره: 40852//13/2 له 9-3-2011 دەرچوو به‌ بریاره‌را به‌ گۆرینی ناو‌نیشانم وه‌ك (یاری ده‌ده‌ری سه‌رۆکی توێژه‌ران-معید). کارمکردوو له‌ کۆلیژی ئاداب وه‌ك (معید) بۆ ماوه‌ی زیاتر له‌سێ ساڵ و تاکاتی وه‌رگرتنم له‌ ماسته‌ر. • به‌پێی فهرمانی زانکۆیی (1479 له 29-12-2015) زانکۆی سه‌لاحه‌ددین پڕوانامه‌ی ماسته‌رم به‌ده‌سته‌ئیناوه له‌ زانستی کۆمه‌لناسی په‌روه‌رده‌یی. • پسیپۆری گشتی: کۆمه‌لناسی • پسیپۆری ورد: کۆمه‌لناسی په‌روه‌رده‌یی • ناو‌نیشانی نامه‌ی ماسته‌ر: "ره‌نگدانه‌وه کۆمه‌لایه‌تییه‌کانی دیاره‌دی وانه‌وتنه‌وه‌ی تایبه‌ت له‌قوناغی ئاماده‌بیدا" • له‌ رێکه‌وتی 2017/1/15 فهرمانی گواسته‌وه‌م بۆ کراوه له‌ کۆلیژی ئادابه‌وه بۆ کۆلیژی په‌روه‌رده‌ی زانکۆی سه‌لاحه‌ددین به‌پێی فهرمانی کارگێری (93) له 15-1-2017 وه‌ك مامۆستای یاریده‌ده‌ر له‌به‌شی رێنمایی ده‌رونی و په‌روه‌رده‌یی وانه‌ ده‌لێمه‌وه. • به‌فهرمانی زانکۆیی ژماره: (5388/2/2) له 12-6-2018 ناو‌نیشانم گۆراوه بۆ مامۆستای یاریده‌ده‌ر. • ئەندامی لیژنه‌ی تاقیکردنه‌وه‌کان، 2016-2017 / 2018-2020/2019/2019 • ئەندامی لیژنه‌ی د‌ل‌نیایی جۆری به‌شی رێنمایی په‌روه‌رده‌یی و ده‌رونی. له 2018 بۆ 2020 • ئەو لیژنه‌ی به‌ژداربوم ئەم ساڵ 2019: ئەندامی لیژنه‌ی راه‌ینانی قوتابیان به‌شی رێنمایی. ئەندامی لیژنه‌ی ئەلیکترۆنی (2019-2020/2020-2021) راه‌ینه‌ر و توێژه‌ر له‌ ئەنجومه‌نی کولوری به‌ریتانی (British Council) بۆ زانیاری زیاتریش سه‌ردانی ئەم پروفایله‌ بکه‌ن: https://academics.su.edu.krd/omar.ahmed 	<p>8. پروفایله‌ی مامۆستا</p>
<p>ده‌رونازی، ژینگه‌،</p>	<p>9. وشه‌ سه‌ره‌کیه‌کان</p>

4- لهههمانكاتيشدا جهخت لهسەر نهوه دمكرينهوه قوتاي فیری (خوفیرکردن ببيت-تعلیم كيف تتعلم- Learning How to Learn). ههروههها بخویننهوه سیمنار ئاماده بکات و پيشکەشی بکات لهبهرامبهر هاوریکانی.

3. سیستهمی ههلسهنگاندن:

پنویسته فیرخواز، ئهم چالاکیانهی خوارمه ئهجام بدات، لهماوهی خویندنی ئهم سالدًا:

1- پنیوسته فیرخواز بهردهوام ئاماده بیت لهنیو پۆل و بهناماده بونیشی (لهنیو پۆل) چالاك بیت و بهبهردهوامی بهژداربیت له گفتوگۆو راگۆرینهوهو چالاکیه بهگروپهکاندا؛ رۆلی کارای ههبيت له بهرهمهینانی مهعریفه دا؛ لهههمانکاتدا بهشدارای کارای ههبيت له ئهرك و واجباته ههفتهیهکاندا (هاورپی دانهپراوبیت لهخویندنهوهو کتیب) بۆ ئامادهبون لهنیو پۆل بهبی(نههاتن- غیاب) فیرخواز(5)نمره بهدهست نههینیت، بۆبهشداریکردنی رۆژانه بهشپوهیهکی بهردهوام فیرخواز(5) نمره بهدهست نههینیت(سهرجهم بهشدارای و چالاکیهکانتان رۆژانهتۆمار نهکریت)

2-یهك تاقیکردنهوهی سهرکاغز نهکریت، لهسهر (25 نمرهیه) کاتی تاقیکردنهوهکه پنیوسته لهمانگهکانی کۆتایی مانگی (12) نهجامبدرین. (لهمۆخی ناتاسییدا، یان بهههرهویهك نهتوانرا دوتاقیکردنهوه نهجامبدریت، یان نهتوانرا بهشپوهیهکی ئاسایی خویندن بهردهوام بیت، نهکاته له ریکارمکان ئاگادارتان نهکهموه)

3-پنیوسته فیرخواز لهماوهی خویندندا یهك سیمنار پيشکەش بکات، له(10) خولهك کهمتر نهبيت، له(15)خولهکیش زیاتر نهبيت، بهرچهاوکردنی بهکارهینانی سهرچاوهی زانستی، پنیوستیشه تهنها ههولی تاکهکەسی بیت، لهچارچیهی زانسته ژینگهیهکاندا بیت. ههروهها، کتیبیک لهبوارای دهرونزانی ژینگهیی(یان زانسته ژینگهیهکان) پوختهبکات و شیکاتهوهو لهیهك پهپهر بۆچونی خۆی لهسهر کتیهکه بخاتهر، بهروهه ئهرینی و نهڕینییهکانهوهو بهچارویکی رهخنهگرانه و بهشپوهیهکی گشتگیر ههلسهنگاندن بۆکتیهکه بکات بهیهکێك لهم زمانانه:(کوردی، عهرهبی، ئینگلیزی). دواتر گفتوگۆی لهسهر نهکریت. بۆئهم مهبهسته فیرخواز(5) نمره بهدهست نههینیت (لهکاتی رهچارکردنی زانستی بوندا.(پنیوسته شیکردنهوهکه لهیهك پهپهر ئامادهبکریت و بهسهر سێ بهشدا دابهشبینت:(پيشهکی، ناوهروک، نهجام) له پيشهکی، وهصفی کتیهکهبکات. ناوهروک، بهوردی تیشکبخته سهر ناوهروکی کتیهکه. نهجام، رهخنه بارانکردن یاخود پياهلدان بهکتیهکهدا. پنیوسته سهرجهم بۆچونهکان هی خودی خوینهربيت نهك لهناوهروکی کتیهکه وهریگرتیبت!)

4. دهرنهجامهکانی فیربوون:

- 1- گردهنازی، عمر(2022) دهروازهیهکی نوێ بۆدهرونزانی ژینگهیی، ناوهندی فیربوون: ههولیر.
- 2- یارمەتی فیرخواز دهدات، بهباشی لهبابهتهکان تیبگات و فیریان ببيت.
- 3- فیری نهوه دهبيت چۆن لهبهرامبهر خهڵکی تر بهشپوهیهکی زانستیان و تار پيشکەشکات و بابتهکان شیبکاتهوه پاریزمریکی داوکۆکی کاریشین لهژینگه...
- 4- ئهمهش وادهکات لهقوتایی لهکۆتای ئهم بابتهدا زیاتر متمانهی بهخۆی ههبيت.
- 5- تاکیکی نیشتیمان پهروه که دلسوزو خهمخۆر بیت بۆگهل و نیشتیمان و زانستی بیت و هاورئ و دوستی ژینگهبيت له پرۆسهی پینگهیانندی نهوهکاندا و بروای بهوه ههبيت کهپرۆسهکه دووپایهی سهرهکی ههیه و ههردوک پیکهوه دهرۆن نهوانیش پهروهدهی ئاکاریی و فیربونی سود بهخشه.

لیستی سهرچاوهکان

ماک آندرو، فرانسيس ت. (1998) علم النفس البيئي. (ت:عبداللطيف محمد خليفة و جمعة سيد يوسف) المجلس الوطني للثقافة والفنون والأدب-الكويت.
العيسوي، عبدالرحمن محمد (1997) في علم النفس البيئي. منشأة المعارف بالاسكندرية.

صالح، هاشم محمد (2014) علم النفس البيئية والسلوك، مكتبة المجتمع العربي للنشر والتوزيع.

السامرائي، نبيهة صالح (2008) علم النفس البيئي: مفاهيم وحقائق ونظريات وتطبيقات، طار زهران: عمان.

Selhub, E. M. and Logan, A. C. (2012) Your brain on nature: The science of nature's influence on your health. Happiness, and vitality. John Wiley & Sons Canada, Ltd.

Steg, L. and de Groot, J. I. M (2019) Environmental psychology an introduction, (Edit) John Wiley & Sond Ltd. Toronto, Canada.

Stokols, D. (2012) Lecture 01 Introduction to environmental psychology and overview of the course, available online:

<https://www.youtube.com/watch?v=wHUS5T6uYT4&list=PLA2E69FC89640C272&index=1> accessed: 21-8-2019

Fromkin, H. (2010) Environmental health from global to local(editor) second rdition). John wiley & Sons, Inc.

Bronzaft, A (2002) Noise pollution: A hazard to physical and mental well-Being. Part of book: Bbchtel, R. B. and Churchman, A. Handbook of environmental psychology, john Wiley & Sons, Inc. New York.

<http://lhh.org/noise/> accessed at: 20-9-2019.

<https://www.nonoise.org> Accessed at:25-9-2019

Hu, X. and Tang, L. (2014) Public participation in environmental protection: Ideals, challenges and solutions. Advanced Materials Research. V. 962-965 pp: 1680-1684.

17. بابتهكان

ناوى ماموستاى وانهبير
م.ى. عمر حمه احمد

بابتهكان	يكة	ذماري هةفة
هميشه وانهى يهكم نخرخاندكم بؤ: ✓ نائنا بون بهيهكترى. ✓ نائنا بون بهبابتهكه بهشيوهيهكى گشتى. ✓ نائنا بون بهو ريساو ياسايناهى كهپيوسته رهچاوبكرت لهلايهن قوتابيان و ماموستاوه بهدرىزابى سالى خوئندن. ✓ رونكردنهوهى كورسبوك و تيشكخستنه سهر بابتهكان بهوردى و چوئيتى دابهشكردى نمرهكان بهسهر تاقيردنهوهكان و چالاكويهكاندا.		1.
بؤچى پيوسته دهر و نزانى ژينگهيهى بخوئنين؟		2.

بَابَة	يَة كَة	نمارة ي هة فة
سئيهم/ پيسبونى خاك-Soil Polution. پيهوندى ئهرينى نيوان مروّف و خاك. سودهكانى بهپيخاوسى رويشتن.		.11
چوارهم/ پيسبونى ئاو Water Pollution. كوالهتى ئاو. هوكارهكانى پيسبونى ئاو. پيسبونى ئاو لهكوردستان. مهترسييهكانى پيسبونى ئاو. پيسبونى ئاو و تهنديروستى دهرونى. چۆن ئاو لهپيسبون پياريزين؟		.12
يهكهم/ پهروهردهى ژينگهپى ئامانج له پهروهردهى ژينگهپى چيه؟ بنهماكانى پهروهردهى ژينگهپى: ريگاكاني پهروهردهى ژينگهپى: زانكو و پهروهردهى ژينگهپى:		.13
دوهم/ هوشيارى ژينگهپى هوشيارى ژينگهپى، الوعي البيئي- (Environmental Awareness) ئامانهجكانى هوشيارى ژينگهپى:		.14
رؤلى حكومت و هاولاتيان لهپاراستنى ژينگهپا ريخراوهكانى كومهلگهپى مهدهنى <u>رؤلى قوتابخانه لهپاراستنى ژينگهپا:</u> رؤلى گهنجان له پاراستنى ژينگهپا: رؤلى دهزگاكاني راگهياندىن لهپاراستنى ژينگهپا:		.15

18. نمونهى تافىکردنهوهكان:

(پ1) پيناسه: پيناسهى نهه چهمكانهى خوارهوه بكه:

(ث2) فره بژارده:

(ث3) راست وجهوت:

(ث4) بهر اور دکردن:
(ث5) باسکردن و شیکردنهوه:

•

19. پنداچونهوهی هاوہل